

קביעותא

במשנה ובהלכה היומית

לקבלת העלון במייל: office@kviuta.org

פר' האיזינו-סוכות תשפ"א • גליון 586

ההלכה היומית		המשנה היומית		
ש"ע א"ח		סדר טהרות • נדה		
יום	תאריך	פרק	משנה	סימן
ד	ט תשרי	ו	ג-ד	קנג יח-כ
ה	י תשרי	ו	ה-ו	קנג-ד כא-א
ו	יא תשרי	ו	ז-ח	קנד ב-ד
שב"ק האיזינו				
		ו	ט-י	קנד ה-ז
א	יג תשרי	ו	יא-יב	קנד ח-י
ב	יד תשרי	ו	יג-יד	קנד יא-יג
ג	טו תשרי	ז	א-ב	קנד-ה יד-א

עיון במשנה

'כל המיטמא מדרס מיטמא טמא מת'

מסכת נדה פרק ו' משנה ג'

בפרק ו' (מ"ג) שנינו כלל בדיני טומאת כלים: 'כל המיטמא מדרס, מיטמא טמא מת', דהיינו שכלי הראוי ליעשות משכב הזב, מקבל טומאת מת, והוא הדין שאר טומאות (עי' לקמן), וז"ל הרמב"ם (הל' כלים פכ"ג ה"א), וזה כלל גדול, שכל המתטמא במדרס, מתטמא בשאר טומאות, עכ"ל.

'מדרס' - משכב הזב

זב וחבריו [זב, זבה, נדה ויולדת], ויש אומרים אף מצורע, עושים 'משכב ומושב', שאם ישבו, עמדו, שכבו, נשענו או נתלו על דבר שמיעוד לאחד מאלו - דהיינו שמיעוד שיהא כובד של אדם עליהם - אפילו אם לא נגעו בו, ואפילו יש מאה משכבות זה על גב זה, נעשה אותו דבר **אב הטומאה** של 'משכב הזב' - ונקרא גם 'מדרס' - אע"פ שהזב עצמו הוא גם רק אב הטומאה. [אם לא ישבו או עמדו וכו' על המשכב, אלא רק נגעו בו או נשאוהו, נעשה המשכב ראשון לטומאה]. כל דבר שמיעוד שיהא כובד האדם עליו באחד מהאופנים הנ"ל, הוא בכלל דין משכב הזב, אף אם כובד הזב היה עליו באופן שאין דרכו בכך, כגון ששכב זב על דבר שדרכו לעמוד עליו.

אף כלי עץ או עצם או עור **שאינו לו בית קיבול** - כגון רוב משכבות ומושבות - מקבל טומאה מדאורייתא כשכובדו של זב או חבריו עליו.

דין משכב הזב אינו נוהג בכלי חרס, שכלי חרס לעולם אינו מקבל טומאת מדרס, וכמו ששינו בכלים (פ"ב מ"ג) 'הטהורים שבכלי חרס וכו', והמטה והכסא והספסל, ואפילו כלי חרס שיש לו בית קיבול אינו מקבל טומאת מדרס, שדרשו מקרא (שבת פ"ד א') שכל שאין לו טהרה במקוה אינו מקבל טומאת מדרס, [ורבא (שם ע"ב) למדו מקרא אחר, עיי"ש], וכלי חרס אין לו טהרה במקוה, שנאמר (ויקרא י"א, ל"ג) 'ואותו תשבורו', שמשמע שטהרת 'אותו' - כלי חרס - היא רק על ידי 'תשבורו'.

והנה רש"י כתב בכמה מקומות (שבת פ"ד ב', עירובין ק"ד ב', ב"ק כ"ה ב', בכורות ל"ח א') שכלי חרס אינו מקבל טומאת מדרס משום שאינו **ראוי** למשכב ומושב, שכלי חרס נשבר כשיושבים עליו, ותמה הגרעק"א (גליון הש"ס בשבת ובכורות) שבגמרא דרשוהו מקרא, וכמו שנתבאר. ואולי יש לדחוק שכוונת רש"י **שורב** כלי חרס לא שייך בהם דין משכב ומושב כיון שהם נשברים, ולא צריך לזה קרא, ומה שדרשוהו בגמרא מקרא, משום ששינו שם בברייתא 'מדרס כלי חרס טהור', ומשמע שכלל הוא בכל כלי חרס שלעולם אינם מקבלים טומאת מדרס, אפילו כלי חזק שראוי למשכב ומושב. [הנה מלשון רש"י בעירובין (ק"ד

בפתח השער

בול מוֹזַר...

לפני מספר שנים הנפיק משרד שרותי הדאָר של ארצות-הברית בול לא שגרת.

על הבול היה מצויר איש רזה וצנום הסוֹחֵב על גבו אָדָם כְּבֵד-מִשְׁקָל וְרַחֲב-מְמָדִים. ללא ספק, איור מוֹזַר וְלֹא שִׁגְרָת.

למען האמת, המראָה די מְכַמֵּיר לב. איש רזה כִּל-כֶּף צָרִיךְ לְסַחֵב על גוֹו הַשְּׁפוּף אָדָם פֹּה כְּבֵד?? אָבֵל אִז מְגִיעַ הַמִּשְׁפָּט שְׁמִתְחַת לְאִיּוֹר. הַכְּתוּב אומֵר: "הוא לא כְּבֵד. זֶה אֵח שְׁלִי!"...

איזה משפּט עֲצָמָתִי!

המלים הכל-כֶּף אֲמִתִּיּוֹת וְגֵאוֹנִיּוֹת-בְּפִשְׁטוֹתָן הִלְלוּ נוֹגְעוֹת לְכָל יְהוּדֵי וְכִלְפֵי כָּל יְהוּדֵי.

כָּל יִשְׂרָאֵל אֲחִים. וְכִכְאֵלָה, עֲלִינוּ לְחוֹשׁ לְעִזְרַת כָּל מִי שְׁזָקֵק בְּמִהְיֹוֹת וּבְשִׁמְחָה. לְתַת כְּתָף לְכָל אָדָם שְׁצָרִיךְ עֲזָרָה. לְהַשְׁתַּמֵּךְ בְּצַעֲרוֹ וְלְתַמְּךָ בוֹ. כִּי כַּאֲשֶׁר אַח עוֹזֵר לְאָח, הוּא לֹא מְרַגֵּשׁ כְּלָל בְּקִשֵּׁי. וְגַם כְּשֵׁי שִׁשׁ קָצַת קוֹשֵׁי, הוּא עוֹשֶׂה אֵת זֶה מִתּוֹךְ אֲשֶׁר וּבְכִיָּה...

א גוֹטֵן שְׁפָתַי, הַעוֹדֵךְ

רץ למשנה

האדם צריך לעסוק תחילה בגירסא ועד שיהיה בקי ושלם בגריסת המשניות וברייתות, אז ילך ללמוד סברא ולהבין דבר מתוך דבר.
(בן יהוידע פסחים)

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם"

מערכת קביעותא

משגרת בזאת לכל הלומדים והמסייעים יחד עם כל בית ישראל

"גמר חתימה טובה ופתקא טבא"

שנת אושר ועושר, בריאות ונחת,
שנת גאולה וישועה וכט"ס

הלימוד השבוע מוקדש לע"ג
מרת אסתר לאה בת הענא בלומה ע"ה
נלב"ע י"ג תשרי
ולע"ג מרת רבקה בת ר' דוד צבי ע"ה
נלב"ע ט"ז בתשרי

הלימוד השבוע מוקדש לע"ג
מרת אסתר מלכה
בת ר' יעקב ירוחם ע"ה
נלב"ע י"א תשרי

להפיץ את האור

בשותפות של 54 נח בחודש

תזכה להחזיק מוקד של עלוני המבחנים השבועיים באיזור שתבחר.

ניתן לתרום במערכת הטלפונית: 072-332-3020 שלוחה 6,

וכן בכל עמדות נדרים פלוס וקהילות ברחבי הארץ.

מערכת

השיעורים והמבחנים הממוחשבת:

072-332-3020

להנצחות ותרומות להצלחה לע"ג יקיריך התקשר:

072-272-2200

מבחן שבועי במשנה / 286

מסכת נדה ו, ג - ז, ב

- א. זב שכפה סאה וישב עליה, מה דינה?
 1. אב הטומאה | 2. ראשון לטומאה.
 3. שני לטומאה | 4. טהורה.
 ב. להלכה! סומא באחת מעיניו, מהו לדון ולהעיד?

1. כשר | 2. פסול | 3. כשר לדון ופסול להעיד.
 4. הפוך מ-3.

ג. מה הם התנאים שאוכל יתחייב במעשרות?

1. גידולו מן הארץ | 2. נשמר וגידולו מן הארץ ומכניסו לקיום ולקישתו כאחת | 3. נשמר וגידולו מן הארץ | 4. גידולו מן הארץ ומכניסו לקיום.

ד. מה דין ירק לענין: א) מעשרות, ב) פאה?

1. חייב | 2. פטור | 3. חייב במעשרות, ופטור מפאה | 4. הפוך מ-3.

ה. במה מהבאים אין חיוב זרוע לחיים וקייבה?

1. שור | 2. עז.
 3. כבש | 4. אף לא תשובה אחת נכונה.

ו. מה דינו של לוף שוטה?

1. יש לו שביעית ואין לו ביעור.
 2. יש לו ביעור ואין לו שביעית.
 3. יש לו שביעית ויש לו ביעור.
 4. אין לו שביעית ואין לו ביעור.

ז. איזה כללים נכונים?

1. כל שיש לו סנפיר יש לו קשקשת, וכל שיש לו קרנים יש לו טלפים | 2. כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר, וכל שיש לו קרנים יש לו טלפים.
 3. כל שיש לו סנפיר יש לו קשקשת, וכל שיש לו טלפים יש לו קרנים | 4. כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר, וכל שיש לו טלפים יש לו קרנים.

ח. איזה שיעור הוא השיעור הגדול שנחלקו בו תנאים לענין שערות?

1. כדי לכוף ראשן לעיקרן | 2. כדי לקרוץ ביצפורן | 3. כדי שיהיו ניטלות בזוג | 4. אצבע.

ט. מה מהבאים מטמא לח ומטמא יבש?

1. בשר המת | 2. השרץ | 3. הנבלה.
 4. כל התשובות נכונות.

י. שרץ שנמצא במבוי, מאימתי מטמא?

1. מכאן ולהבא | 2. למפרע מעת לעת, או משעת כיבוד | 3. למפרע מהזמן שאומר שבדק את המבוי ולא היה בו שרץ, או משעת כיבוד.
 4. למפרע מעת לעת.

תשובות למבחנים במערכת הטלפונית: 072-332-3020

ב' ד"ה לא) היה אפשר לבאר שכוונתו לפרש רק טעמא דקרא, וז"ל, כלי חרס אינו נעשה אב הטומאה כלל דלמדרס לא חזי משום דנשבר, ותניא בהדיא בפרק רבי עקיבא במסכת שבת (פ"ד א') מדרס כלי חרס טהור, עכ"ל, שהרי כתב סברא דנפשיה ומיד הביא את הגמרא בשבת, והיה אפשר לומר שרק בא לפרש טעמא דקרא, אמנם בשבת (פ"ד ב' ד"ה ודין) כתב, וז"ל, דלמדרס לא חזו דאין עשוין לשיבה, ועוד שהן של חרס, עכ"ל, ומבואר ששני טעמים חלוקים הם, ולכן נראה לפרש כמו שפירשנו, שרוב כלי חרס אינם נעשים מדרס משום שאינם ראויים למדרס, ועוד יש קרא למעט כל כלי חרס מטומאת מדרס].

ביאור הדין של המשנה - 'כל המיטמא מדרס, מיטמא טמא מת'

מה ששנינו במשנתנו שכלי הראוי ליעשות משכב הזב - דהיינו כלי שעשוי שכובר אדם היא עליו, וכמו שנתבאר - מקבל טומאת מת, הנפקא מינה היא בכלים שמצד עצמם אינם ראויים לקבל טומאת מת, כגון פשוטי כלי עץ, שאם הם ראויים ליעשות משכב הזב, הם מקבלים גם טומאת מת מדאורייתא.

ובגמרא בשבת (פ"ד א') למדו דין זה מקל וחומר מכלי חרס, שכלי חרס אינם נעשים משכב הזב (עי' לעיל ד"ה דין) ואעפ"כ הם נטמאים ממגע טמא מת, פשוטי כלי עץ שנעשים משכב הזב, אינו דין שנטמאים ממגע טמא מת. ורש"י (נדה מ"ט א' ד"ה כל, וע"ע סוכה כ' א' ד"ה והתנו) ביאר את הקל וחומר, שכיון שנקרא כלי לענין משכב ומושב, ודאי נקרא כלי גם לענין ליטמא בשאר טומאות.

הרמב"ם (פיהמ"ש, וכן בהל' כלים פ"א ה"ה) כתב שדין זה הוא 'מדרכנן' או 'מדבריהם', ואע"פ שבגמרא למדוהו מקל וחומר, הרמב"ם כתב כן לפי שיטתו שכל דין שנלמד מ"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, כגון קל וחומר, נקרא 'מדבריהם' (מרכבת המשנה הל' מקואות פ"א ה"ד, שושנים לדוד הובא בתוס' אנשי שם כלים פכ"ד מ"ד, ע"י מגיד משנה ריש הל' אישות, שו"ת שאגת אריה החדשות שאלה ב').

והנה מה ששנינו 'מיטמא טמא מת', הוא לאו דוקא, אלא הוא הדין שאר טומאות, כגון טומאת שרץ וטומאת נבילה - שמכח הקל וחומר ראוי שייטמא בכל הטומאות כמו כלי חרס - וכוונת המשנה שכל הראוי ליעשות משכב הזב מקבל כל הטומאות, וכמו שהבאנו לעיל מהרמב"ם, והטעם שנקט התנא טמא מת, פירש רש"י (סוכה כ' א' ד"ה מדרס, וע"י רע"ב כאן) משום שהוא דומה לטומאת מדרס שהוא אב הטומאה, שהרי אין כלי יכול ליעשות אב הטומאה אלא רק על ידי מדרס או על ידי טומאת מת, כגון שמת עצמו נגע במשכב, שהוא אבי אבות הטומאה, או שכלי שנעשה אבי אבות הטומאה מדין חרב הרי הוא כחלל נגע במשכב, אבל בטומאת שרץ או טומאת נבילה וכדומה, כיון שהשרץ והנבילה עצמם הם אב הטומאה, הם עושים את המשכב ראשון לטומאה.

[בעיקר מה שמשכב הזב הוא אב הטומאה אע"פ שהזב עצמו שעשאו משכב הזב הוא גם רק אב הטומאה, נסתפק בחידושי רבי ארי' לייב (מאלין סי' ל"ט) אם חידשה התורה שמשכב אינו יורד בדרגת הטומאה, וכמו שמצינו בדין חרב הרי הוא כחלל, או שמא משכב הזב הוא מקור טומאה כמו נבילה, שכשם שאדם הרואה זב נעשה זב, ולא משום שהזב **מטמא**, אלא ראיית הזב **גורמת** שחל עליו שם זב, וזב הוא אב הטומאה, כמו כן במשכב הזב, אין הזב **מטמא**, אלא ישיבת הזב **גורמת** שחל עליו שם משכב הזב, ומשכב הזב הוא אב הטומאה].

פרפראות המועד

סוכות

ולקחתם לכם ביום הראשון וגו' (ויקרא כג, מ)

כותב הרה"ק מברדיטשוב ז"ע בספרו 'קדושת לוי' (פרשת האזינו), לבאר את מאמר חז"ל על הפסוק ולקחתם לכם ביום הראשון וכו', "ראשון לחשבון עונות".

דהנה שבימים האלו מראש השנה עד יום הכפורים כל איש ואיש בודאי עיניו פקוחות על כל דרכיו לשוב אל ה' איש לפי שכלו יהולל ולפי מדריגתו מיוחד

ה' ומהדר גאונו, והתשובה הזאת נקרא **תשובה מיראה**, ואז הזדונות נעשות כשגגות כדאיתא בחז"ל. וכיון שגם השגגות אין אנו רוצים, לכן אנו מתפללים 'ותשליך במצולות ים כל חטאתינו'.

אבל בסוכות כשעוסקין במצות סוכה ולולב וד' מינים וצדקה כיד ה' הטובה בנדבה וחובה לעבוד את עבודת ה'

בשמחה וטוב לב, ועושים **תשובה מאהבה**, שזדונות נעשות זכויות. לכן אז הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מונה וסופר גם העונות הישנות כדי שגם הם יתהפכו לזכויות ויהיו מליצים טובים על ישראל.

וזהו ראשון לחשבון עונות: היום הראשון שהקב"ה מחשב חשבון העבירות הישנות שלנו כדי להפכן לזכויות ואז הוא משפיע לנו טובה וברכה כאשר רצונו יתברך להשפיע תמיד.

בדין גניזת ספר תורה, ושאר כתבי הקודש

מקום גניזת ספר תורה

בשו"ע סי' קנ"ד ס"ה: ספר תורה שבלה מניחין אותו בכלי חרס, וגונזין אותו בקבר ת"ת, אפי' אינו אלא שונה הלכות ולא שימש ת"ח.

ומקור הדין במגילה כ"ו: אמר רבא ספר תורה שבלה גונזין אותו אצל תלמיד חכם, ואפילו שונה הלכות [כלומר אפילו לא שימש תלמידי חכמים בתלמוד ובגמרא אלא במשניות ובברייתות]. אמר רב אחא בר יעקב ובכלי חרס, שנאמר ונתתם בכלי חרש למען יעמדו ימים רבים. [וביאור הדבר כתב הב"י בשם הר"ן (ח: ד"ה הני) דאע"פ שגונזין אותו עושין לו תקנה כמה שאפשר לקיימו].

וכתב הביאור הלכה בשם הפמ"ג שמה שכתב בשו"ע וגונזין אותו משמע דהוא חובה ולא בקרקע אבל לא ראיתי נוהגין כן. והיינו שהפמ"ג דייק מלשון

המחבר שצריך להטמין את

זה בתוך קבר הת"ח וע"ז

כתב שלא ראה שנוהגים כן, אמנם כבר העירו שלשון הגמרא היא גונזין אותו אצל ת"ת, וכן הלשון ברמב"ם [הל' ס"ת פ"ה ה"ג], והיינו סמוך לקבר ת"ת, אלא שגם ע"ז

כבר כתב בספר בני יונה בסי'

רפ"ב סעיף י"ז שהמנהג לגונזו במקום צנוע, וכת"ש בפירוש קן יונה שצ"ל שעיקר כוונת רבא זה רק שאם הוא מצניע את הס"ת בבית הקברות אז צריך להקפיד שלא יגנזהו אצל מי שאינו שונה הלכות, וכמו שאין קוברין צדיק אצל רשע, אבל וודאי שאפשר לקוברו בפני עצמו עיי"ש. והיום המנהג לקוברם בצד בית הקברות.

גניזת נ"ך, ושאר כתבי הקודש

והנה המגן אברהם בס"ק ט' מביא מהבאר שבע בסי' מ"ג על דין זה שאין זה דוקא בס"ת אלא הוא הדין בשאר ספרים, והיינו שאף בשאר ספרים צריך לגונזו בכלי חרס כדי שזו לא יתבלה במהרה.

וכתב ע"ז הפרי מגדים וז"ל ולא ראיתי נוהגין כן, ואולי כונתו דוקא בנביאים וכתובים כשהם כתובים בעור ודין בגלילה. וכן פוסק המ"ב בס"ק כ"ב.

אמנם כתב המ"ב בס"ק כ"ד שזה וודאי שגם שאר ספרים שבלו צריך לגונזו ואסור לשורפן אף על גב דכונתו שלא

יבוא לידי בזיון מ"מ דרך השחתה עביד, וכתב הרמב"ם במל"ת סימן ס"ה שהמאבד כתבי הקודש עובר בלאו דלא תעשון כן לה' אלהיכם, וכן בכל תשמישי קדושה יש ליהרהר בזה.

וכתב בשו"ת זרע אמת ח"ב סי' קל"ג דהגם שאי"צ לגונזם בכלי חרס עכ"ז צריך להטמיןם בשקים כדי שלא יתפזרו והרי הוא מאבדן ביד עיי"ש.

פסוקים שנכתבו בהזמנות ומודעות האם צריכים גניזה

ויש לדון האם פסוקים שנכתבו במודעות והזמנות וכדו' צריכים גניזה, ומצינו בשו"ת מנחת יצחק ח"א סי' י"ז ובקובץ תשובות מהגרי"ש אלישיב ח"א סי' קט"ו זצ"ל שהחמירו בדבר שצריכים גניזה, והביאו ראיה דהנה כתב הרמב"ם בשו"ת פאר הדור סי' ז' על אחד שרקם בטליתו פרשת ציצית בלי הזכרת

ש"ש האם שפיר עביד, וכתב הרמב"ם שאסור לעשות כן משני טעמים והטעם השני הוא מפני שהוא זלזול בפסוקי התורה בהיות שהציציות אין בה קדושת הגוף, ולכן מותר ליכנס בטלית מצויצת לבית הכסא, ואיך יבוא לעשות זה בפסוקים מה"ת שנאמרו בקדושה במקום טינופת וזלזול, וזה ביזוי התורה בלי ספק, ולכן צריך לחתכו ולגנזו. והתשב"ץ בח"א סו"ס ב' חולק עליו כיון שלא נכתב להגות בו עיי"ש, ובשו"ע יו"ד סי' רפ"ג ס"ד פסק כהרמב"ם שאסור לרקום פסוקים בטלית, וא"כ ה"נ לענין הזמנות וכדומה יש להחמיר.

אמנם כתב בשו"ת שבט הלוי ח"ז סימן קס"ז שאם כתב הפסוקים רק לצחות הלשון והיינו כשהוא משתמש עם לשונו הצח של הפסוק לתוכן שונה מכונת הפסוק אז אין צריך לגנוז, וראיתו שהרי השו"ע בסימן רפ"ג פוסק כהרמב"ם שאין לרקום פסוקים על הטלית משום שזה יבוא לידי בזיון, ואילו בסימן רפ"ד סעיף ב' פוסק השו"ע שכשכותב איגרת שלומים לחבירו ומשתמש בפסוק לצחות הלשון אין צריך שרטוט, משמע שמותר לכתוב פסוק לצחות הלשון בתוך אגרת, והרי לכאורה גם איגרת שלומים הדרך הוא לזרוק לאשפה, ועל כרחך דכל שנכתב לצחות הלשון אי"צ לגנוז וכמו שאין צריך לשרטט.

מבחן חודשי בהלכה / 12

סימן קמ"ד, ג - קנ"ח, ו

א. אם צריך להיכנס בביהכ"ס לצרכו, כמה ישהה (לפחות) לפני שיצא?

1. כדי הילוך ד' אמות | 2. כדי הילוך שני פתחים | 3. כדי דיבור "שלום עליך רבי".

ב. האם מותר לישן שינת ארעי בביהכ"ס או בביהמ"ד?

1. אסור | 2. בביהכ"ס - מותר. בביהמ"ד - אסור | 3. הפוך מ-2.

ג. ביהכ"ס שחָרַב ועלו בו עשבים, כיצד ינהג?

1. יתלשם ויטלקם | 2. תולשים אותם ומניחים אותם במקומן | 3. אסור לתלשם.

ד. האם מותר לעשות מביהכ"ס בית המדרש או להיפך?

1. לעשות מביהכ"ס ביהמ"ד - מותר. לעשות מביהמ"ד ביהכ"ס - אסור.

2. הפוך מ-1 | 3. אסור.

ה. האם מותר לקנות בדמי קדושה אחת, קדושה אחרת כיצא בה?

1. אסור | 2. מותר.

3. יש אוסרים ויש מתירים.

ו. האם יכול אדם לאסור חלקו מביהכ"ס?

1. יכול | 2. לכתחילה אינו יכול, אבל אם אסר - הריהו אסור | 3. אינו יכול, ואם אסר אינו כלום.

ז. האם תשמיש דתשמיש טעון גניזה?

1. אינו טעון גניזה | 2. טעון גניזה.

3. יש להחמיר לגונזו.

ח. מדוע יש ליהרהר מלהשתתף עם העכו"ם?

1. שמא יהרגנו.

2. שמא יתחייב לו שבועה ועובר משום "לא ישמע על פיך" | 3. מחשש חילול השם.

ט. לאיזו פת יש ליטול ידיו?

1. שמברכין עליו "המוציא".

2. פת הבאה בכיסנין כשקובע עליה סעודתו.

3. שתי התשובות נכונות.

י. על מי נאמר שהוא מגסי הרוח?

1. הנוטל ידיו לפת פחות מכזית.

2. הנוטל ידיו לפירות, משום נקיות.

3. הנוטל ידיו לפירות, בתורת חייב.

תשובות למבחנים במערכת הטלפונית: 072-332-3020

לחיות כהלכה

ראוי לכל תלמיד חכם שתורתו אומנותו שיהא לו עת קבוע כל יום ללמוד הלכה... בפלפול עצום כפי כוחו. ואם אין ידו משגת לפלפל בחכמה ילמד ספרי רבותינו המפרשים המפלפלים בזה.

(פלא יועץ ערך הלכה)

ודרך חיים תוכחות מוסר

תלמדו ותחזרו כמה פעמים לפחות בכל רבע שנה, ספרי שערי קדושה לרח"ו וספר אורחות צדיקים ליישר המידות, ותלמדו זה עם בניכם עד שתצייתו כל הנאמר שם. גם בנותי וכלותי ובנותיהם ילמדו שבט מוסר וקב הישר או מנורת המאור, לפחות בכל שנה שתי פעמים, שיכנס יראת שמים בלבם.

(שפתי צדיק)

מושגים במשנה / מאת הרב אשר שיק שליט"א

מח"ס ילקוט ביאורים על ששה סדרי משנה ותלמוד בבלי

סימני טהרה

בפרק ו' מביאה המשנה כמה וכמה זוגות דברים, שאפשר שיהיה האחד בלא חברו ולעמת זה אי אפשר שיהא חברו בלעדו. ונביא כאן את זוגות הדברים הנוגעים לענין סימני טהרה בדינים ובבהמות.

"כל שיש לו קשקשת, יש לו סנפיר". אם יש לדג קשקשים, דג טהור הוא, ואין צריך לבדוק אם יש לו סנפיר (מפיו בליטת נפלים שבהם הוא שט), כי אם יש לו קשקשת בהכרח שיש לו גם סנפיר, ואם כן הוא טהור כמו שנאמר (ויקרא יא, ט) "את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים בימים ובחגלים אתם תאכלו".

"ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת". הסנפיר לבד אינו מספיק לטהרו, כיון שיש סנפיר גם לדגים טמאים, וכשיש סנפיר אין זה מכרח שתהא לדג קשקשת.

"כל שיש לו קרניים, יש לו טלפים". (שם במשנה) סימני הטהרה של בהמות נאמרו בתורה: "כל מפרסת פרסה וסועת שסע פרסת מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו" (ויקרא יא, ג) ופרש רש"י:

משיב כהלכה

שאלה למעשה מתוך הנלמד השבוע בהלכה

היומית

שאלה: האם מתר לפנות את הספסלים מבית הכנסת? [משנה ברורה סימן קנ"ב סק"א, הגהות חת"ס על השו"ע].

תשובה על שאלת השבוע שעבר

שאלה: האם מתר לכנס לבית הכנסת לקצור דרכו? [שו"ע סי' קנ"א ס"ה ובאור הלכה שם].

תשובה: אסור, ואם היה הדרך עובר קדם שובנה בהכ"נ, מתר, וכן אם לא נכנס בו תחלה כדי לקצור דרכו, מתר לעשותו דרך, ולצורך מצוה הפמ"ג מתייר, והבאור הלכה אוסר, וכשנכנס בו להתפלל, מצוה למי שנכנס בפתח זה לצאת בפתח אחר.

לה שני גבין ושתי שדראות. ושאלת הגמרא: **"וכי משה רבנו קניגי היה או בליסטרי היה?** - מכאן תשובה לאומר אין תורה מן השמים. - האם משה רבנו היה צד חיות, ויוצע כל סוגי החיות והבהמות שבעולם, ומנין היה בקי בחיות הללו שאין אדם בקי בהם? (רש"י) אלא בהכרח שהכל נאמר ברוח הקדש מן השמים.

וכך בדברי חז"ל הנ"ל שקבעו על מיני הדגים ועל הבהמות והחיות, וכי בדיקו את כל סוגי הדגים שבים וכל הבהמות והחיות שבועולם? אלא שהכל תורה מן השמים היא, ובלי מחקרים ובלי לשוטט בכל רחבי תבל, ידעו חז"ל את כל הדברים הללו ברוח קדשם.

"מפרסת", כפרגומו סדיקא, וסועת שסע - שמבדלת מלמעלה ומלמטה בשתי צפוניו, שיש שפרסותיו סדוקות מלמעלה ואינן שסועות ומבדלות לגמרי שמלמטה מחברות. והם הטלפים האמורים כאן. היינו שאם ראינו שיש לו קרניים, בהכרח שפרסותיו סדוקות. **"ויש שיש לו טלפים ואין לו קרניים",** כגון חזיר, שפרסותיו סדוקות ואין לו קרניים.

אך כאמור, הסימן של מפרסת פרסה וסועת שסע הוא רק סימן אחד. והתורה הצריכה עוד סימן: מעלת גרה.

הגמרא בחולין (דף ס' עמוד ב) מדברת לענין "הסועה" מה היא, מין חיה שיש

מבחן

במשנה לילדים / 586

מסכת נדה פרק ו משנה ג - פרק ז משנה ב

א. האם כל המטמא מדרס מטמא טמא מת, וכן האם כל המטמא טמא מת מטמא מדרס?

1. כל המטמא מדרס - מטמא טמא מת, וכל המטמא טמא מת - מטמא מדרס.
2. כל המטמא מדרס - מטמא טמא מת, ויש שמטמא טמא מת - ואינו מטמא מדרס.
3. יש המטמא מדרס - ואינו מטמא טמא מת, וכל המטמא טמא מת - מטמא מדרס.

ב. האם כל הראוי לדון דיני נפשות ראוי לדון דיני ממונות, וכן האם כל הראוי לדון דיני ממונות ראוי לדון דיני נפשות?

1. הראוי לדיני נפשות - ראוי לדיני ממונות, הראוי לממונות - ראוי לנפשות.
2. הראוי לנפשות - ראוי לממונות, ויש הראוי לממונות - ואינו ראוי לנפשות.
3. יש הראוי לנפשות - ואינו ראוי לממונות, והראוי לממונות - ראוי לנפשות.

ג. כל שחייב במעשרות מטמא טמאת אכלים. מדוע? ברטנורא.

1. שאין לה דבר חייב במעשר שאינו אכל.
2. שאין לה דבר חייב במעשר שאינו נשמו.
3. שאין לה דבר שחייב במעשר שאין גדולו מן הארץ.

ד. על אלו בהמות חל חיוב ראשית הגז? ברטנורא.

1. רחלים ואילים.
2. שורים ועזים.
3. שתי התשובות נכונות.

ה. האם כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר?

1. כל שיש לו קשקשת - אין לו סנפיר.
2. יש שיש לו קשקשת - ואין לו סנפיר.
3. כל שיש לו קשקשת - יש לו סנפיר.

ו. האם כל הטעון ברכה לפניו טעון ברכה לאחריו?

1. כל הטעון ברכה לפניו - אין טעון ברכה לאחריו.
2. יש הטעון ברכה לפניו - ואין טעון ברכה לאחריו.
3. כל הטעון ברכה לפניו - טעון ברכה לאחריו.

ז. שתי שערות האמורות בפרה ובנגעים והאמורות בכל מקום וכו', רבי אלעזר אומר...

1. כדי לכף ראשו לעקרן.
2. כדי לקרץ בצפרן.
3. כדי שיהו נטלות בזוג.

ח. מי התנא שאמר: עד שאתם מתקנים את השוטות, תקנו את הפקחות?

1. רבי יוסי | 2. רבי שמעון.
3. רבי יהושע.

ט. השרץ והנבלה, האם מטמאים לחים ויבשים?

1. מטמאים לחים ואין מטמאים יבשים.
2. מטמאים לחים ומטמאים יבשים.
3. מחלקת.

י. השרץ שנמצא במבוי, מטמא למפרע, עד שיאמר בדיקתי את המבוי הזה ולא היה בו שרץ, או עד שעת כבוד. לדעת רבי שמעון, באיזה שרץ נאמר דין זה?

1. בין לח בין יבש | 2. לח | 3. יבש.

בהצלחה!

את התשובות ניתן לענות במערכת הטלפונית: 072-332-3020 עד יום שישי שאחרי סיום החומר, את כללי המבחנים ושמות הזוכים ניתן לשמוע במספר הנ"ל.

תשובות למבחני המשנה היומית פרשת שופטים

מבחן לילדים מס' 580 -	מבחן שבועי מס' 280 -
א. 1 ב. 2 ג. 3 ד. 4 ה. 1 ו. 1 ז. 1 ח. 2 ט. 3 י. 2	א. 3 ב. 1 ג. 1 ד. 1 ה. 2 ו. 3 ז. 1 ח. 1 ט. 3 י. 3

